

Ministarstvo
finansija

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 01-02-041/26-5301/2

Podgorica, 26.02.2026. godine

Za: MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE, Rimski trg br. 46, Podgorica

n/r: gospodina Vladimira Jokovića, ministra

Veza: Vaš akt br. 04-313/26-3936/1 od 19. 02. 2026. godine

PREDMET: Mišljenje na Predlog Zakona o sredstvima za ishranu bilja

Poštovani,

Ministarstvu finansija dostavili ste akt kojim se zahtijeva mišljenje na Predlog Zakona o sredstvima za ishranu bilja.

Predloženim aktom izvršice se dodatno usaglašavanje važećeg zakona koje je sadržano u potrebi usklađivanja i preciziranja odredbi sa novim evropskim propisima nakon 2015. godine kao i radi otklanjanja uočenih nedostataka tokom godina implementacije. Takođe, ukazala se potreba jasnog definisanja određenog broja pojmova, odnosno izvršeno je usklađivanje definicija sa novousvojenom legislativom EU u oblasti sredstava za ishranu bilja. Novousvojena EU legislativa je unijela i određene novine vezane stvaranje pravnog osnova za prenošenje pojedinih dijelova EU legislative. Usaglašavanje je vršeno sa Regulativom (EK) br. 2019/1009 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019. o utvrđivanju pravila o stavljanju proizvoda za ishranu bilja na raspolaganje na tržištu te o izmjenama uredbi (EZ) br. 1069/2009 i (EZ) br. 1107/2009 i stavljanju van snage Uredbe (EZ) br. 2003/2003, a usvojena je nakon usvajanja Zakona o sredstvima za ishranu bilja.

Na tekst Predloga zakona i pripremljeni Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Nadalje, Izvještajem o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa navedeno je da za sprovođenje predmetnog zakona nije potrebno obezbjeđivanje dodatnih finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore.

S tim u vezi, Ministarstvo finansija, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na Predlog Zakona o sredstvima za ishranu bilja.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Novica Vuković

**ZAKON
O SREDSTVIMA ZA ISHRANU BILJA**

PREDLOG

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi za proizvodnju, stavljanje i/ili isporuku na tržište, razvrstavanje (klasifikacija) u funkcionalne kategorije, karakteristike, označavanje i primjena sredstava za ishranu bilja, kao i druga pitanja od značaja za proizvodnju, stavljanje na tržište i isporuku sredstava za ishranu bilja.

Primjena

Član 2

- (1) Ovaj zakon se ne primjenjuje na:
- a) nusproizvode životinjskog porijekla ili izvedene proizvode u skladu sa posebnim propisom koji uređuje nusproizvode životinjskog porijekla kada se stavljaju na tržište;
 - b) sredstva za zaštitu bilja koja obuhvata posebni propis koji uređuje sredstva za zaštitu bilja.
- (2) EU đubriva koja su u skladu sa ovim zakonom mogu se stavljati na tržište Crne Gore i ne smije se ograničavati njihova dostupnost iz razloga koji se odnose na sastav, označavanje ili druge aspekte obuhvaćene ovim zakonom.

Značenje izraza

Član 3

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) **sredstvo za ishranu bilja** (*fertilising product*) je supstanca, smješa, mikroorganizam ili bilo koji drugi materijal koji se primjenjuje ili je namijenjen upotrebi na bilju ili njihovoj rizosferi, ili na gljivama ili njihovoj mikosferi, ili koji je namijenjen da sačinjava rizosferu ili mikosferu, bilo samostalno ili pomiješan sa drugim materijalom, radi obezbjeđivanja bilja ili gljiva hranljivim elementima ili radi poboljšanja efikasnosti njihove ishrane;
- 2) **sredstvo za ishranu bilja EU** (*EU fertilising product*) je sredstvo za ishranu bilja propisano ovim zakonom koje ima oznaku CE kada se isporučuje na tržište;
- 3) **supstanca** (*substance*) je hemijski element i njegovi spojevi u prirodnom stanju ili dobijeni bilo kojim proizvodnim procesom, uključujući bilo koji aditiv neophodan za očuvanje stabilnosti i bilo koju nečistoću koja potiče iz proizvodnog procesa, isključujući bilo koji rastvarač koji se može odvojiti bez uticaja na stabilnost supstance ili promjenu sastava;
- 4) **mješavina** (*mixture*) je smješa ili rastvor sastavljen od dvije ili više supstanci;
- 5) **mikroorganizmi** (*micro-organisms*) su ćelijske ili nećelijske mikrobiološke jedinice, uključujući niže gljive i viruse, sposobni da se razmnožavaju ili da prenose genetski materijal;
- 6) **tečni oblik** (*liquid form*) je suspenzija ili rastvor, pri čemu je suspenzija dvofazna disperzija u kojoj su čvrste čestice suspendirane u tečnoj fazi, a rastvor je tečnost bez čvrstih čestica ili gel uključujući paste;
- 7) **čvrsti oblik** (*solid form*) karakteriše strukturna čvrstoća i otpornost na promjene oblika ili zapremine, u kojem su atomi čvrsto vezani jedni za druge, bilo u pravilnoj geometrijskoj rešetki (kristalni čvrsti materijali) ili na nepravilni način (amorfni čvrsti materijali);
- 8) **% mase** (*% by mass*) je procenat mase cjelokupnog sredstva za ishranu bilja u obliku u kojoj se isporučuje na tržište;
- 9) **isporuka na tržište** (*making available on the market*) je svaka isporuka sredstava za ishranu bilja za distribuciju (na veliko i malo), potrošnju ili upotrebu na tržištu Crne Gore u okviru obavljanja privredne djelatnosti, sa ili bez naknade;

- 10) **stavljanje na tržište** (*placing on the market*) je prva isporuka sredstava za ishranu bilja na tržište Crne Gore;
- 11) **proizvođač** (*manufacturer*) je privredno društvo ili preduzetnik koji proizvodi sredstvo za ishranu bilja ili za koga se sredstvo za ishranu bilja dizajnira ili proizvodi i koji to sredstvo stavlja na tržište pod svojim imenom ili žigom;
- 12) **ovlašćeni zastupnik** (*authorised representative*) je privredno društvo ili preduzetnik kojeg je proizvođač pisanim putem ovlastio da u njegovo ime obavlja određene zadatke;
- 13) **uvoznik** (*importer*) je privredno društvo ili preduzetnik koji uvozi i stavlja na tržište sredstvo za ishranu bilja iz drugih zemalja na tržište Crne Gore;
- 14) **distributer** (*distributor*) je privredno društvo ili preduzetnik u lancu snabdijevanja, osim proizvođača ili uvoznika, koji isporučuje na tržište sredstvo za ishranu bilja;
- 15) **ekonomski operateri** (*economic operators*) su proizvođači, ovlašćeni zastupnici, uvoznici i distributeri;
- 16) **tehnička specifikacija** (*technical specification*) je dokument koji propisuje tehničke zahtjeve koje treba da ispunji sredstvo za ishranu bilja, proizvodni proces ili metode za uzorkovanje i analizu sredstva za ishranu bilja;
- 17) **harmonizovani standard** (*harmonised standard*) je harmonizovani standard u skladu sa posebnim propisom koji uređuje standarde;
- 18) **akreditacija** (*accreditation*) je potvrda koju izdaje nacionalno akreditaciono tijelo, da tijelo za ocjenu usklađenosti ispunjava zahtjeve utvrđene harmonizovanim standardima, gdje je primjenjivo, i druge dodatne zahtjeve, uključujući one utvrđene u relevantnim sektorskim šemama, za obavljanje određene aktivnosti ocjene usklađenosti;
- 19) **nacionalno akreditaciono tijelo** (*national accreditation body*) je nacionalno akreditaciono tijelo Crne Gore;
- 20) **ocjenjivanje usaglašenosti** (*conformity assessment*) je postupak kojim se utvrđuje da li sredstvo za ishranu bilja ispunjava zahtjeve u skladu sa ovim zakonom;
- 21) **tijelo za ocjenjivanje usaglašenosti** (*conformity assessment body*) je tijelo koje obavlja aktivnosti ocjenjivanja usaglašenosti, uključujući ispitivanje, sertifikaciju i kontrolu;
- 22) **opoziv** (*recall*) je svaka mjera sa ciljem vraćanja sredstva za ishranu bilja, koje ne ispunjava propisane zahtjeve, a koje je već stavljeno na raspolaganje krajnjem korisniku;
- 23) **povlačenje** (*withdrawal*) je svaka mjera čiji je cilj da spriječi da sredstvo za ishranu bilja, koje ne ispunjava propisane zahtjeve, u lancu snabdijevanja bude isporučeno na tržište;
- 24) **oznaka CE** (*CE marking*) je oznaka kojom proizvođač označava da je sredstvo za ishranu bilja EU odnosno da je usaglašeno sa važećim zahtjevima harmonizovanog zakonodavstva Evropske unije.

II. FUNKCIONALNE KATEGORIJE SREDSTAVA ZA ISHRANU BILJA

Stavljanje na tržište sredstva za ishranu bilja

Član 4

(1) Sredstva za ishranu bilja mogu biti stavljena odnosno isporučena na tržište Crne Gore samo ako su u skladu sa ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona.

(2) Ako sredstva za ishranu bilja sadrže i sredstva za zaštitu bilja, na tržište i upotrebu sredstava za ishranu bilja primjenjuju se i propisi kojima se uređuju sredstva za zaštitu bilja.

(3) Ako sredstva za ishranu bilja sadrže i opasne materije, na tržište i upotrebu sredstava za ishranu bilja primjenjuju se i propisi kojima se uređuju opasne materije.

Uslovi za sredstva za ishranu bilja

Član 5

(1) Sredstva za ishranu bilja ne smiju predstavljati rizik za zdravlje ljudi, životinja ili bilja, opštu bezbjednost ili životnu sredinu i mogu se proizvoditi, stavljati odnosno isporučiti na tržište i primjenjivati u Crnoj Gori, pod uslovom da:

a) ispunjavaju uslove u pogledu razvrstavanja (klasifikacije) u relevantne funkcionalne kategorije (tipove) sredstava za ishranu bilja;

b) ispunjavaju uslove vezane na relevantnu kategoriju materijala ili kategoriju od kojih se sastoje (sirovina);

c) su označena na propisan način u skladu sa ovim zakonom i upisana u Registar sredstava za ishranu bilja (u daljem tekstu: Registar).

(2) Sredstva za ishranu bilja ne da smiju predstavljaju rizik za bezbjednost, zdravlja ljudi, životinja i bilja i životnu sredinu i za uslove koje nijesu navedeni u stavu 1 tač. a i b ovog člana.

(3) Organ uprave nadležan za poslove sredstava za ishranu bilja (u daljem tekstu: Uprava) donosi smjernice za proizvođače u pogledu uslova iz stava 1 tačka c ovog člana i nadzor tržišta sa jasnim informacijama i primjerima koji se odnose na vizuelni izgled oznake.

(4) Uslove, postupak i dokumentaciju za klasifikaciju (razvrstavanje) u funkcionalne kategorije (tipove), zahtjevi koji se odnose na razvrstavanje u odgovarajuće funkcionalne kategorije (tipove) đubriva, uslove vezane na kategoriju materijala od kojih se sastoje (sirovina) i način označavanja sredstava za ishranu bilja po funkcionalnim kategorijama (tipovima) iz stava 1 ovog člana, propisuje organ državne uprave nadležan za poslove poljoprivrede (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Funkcionalne kategorije

Član 6

(1) Sredstva za ishranu bilja se razvrstavaju na sledeće funkcionalne kategorije (tipove):

1) đubrivo (*fertiliser*);

2) materijal za kalcifikaciju (*liming material*);

3) oplemenjivač zemljišta (*soil improver*);

4) uzgojni mediji (*growing medium*);

5) inhibitor (*inhibitor*);

6) biljni biostimulator (*plant biostimulant*);

7) mješavina sredstava za ishranu bilja (*fertilising product blend*).

(2) Bliže detaljne funkcionalne kategorije (tipove) iz stava 1 ovog člana i razvrstavanje u funkcionalne kategorije sredstava za ishranu bilja, na nivou potkategorije sa zahtjevima, propisuje Ministarstvo.

Amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota

Član 7

(1) Amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota su mineralna đubriva, koja sadrže najmanje 28% azota u obliku amonijum-nitrata.

(2) Amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota moraju biti u originalnom pakovanju.

(3) Amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota moraju, pored uslova propisanih ovim zakonom, ispunjavati i posebne tehničke i hemijske uslove u pogledu sadržaja nečistoća i drugih materija.

(4) Amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota mogu da sadrže neorganske i inertne materije.

(5) Sirovine koje se koriste u proizvodnji đubriva iz stava 1 ovog člana, ne smiju povećati osjetljivost na toplotu ili detonaciju.

(6) Prevoz amonijum-nitratnih đubriva visoke koncentracije azota vrši se u skladu sa propisima koji uređuju prevoz opasnih materija.

Proizvođač odnosno uvoznik amonijum-nitratnih đubriva visoke koncentracije azota

Član 8

(1) Proizvođač odnosno uvoznik amonijum-nitratnih đubriva visoke koncentracije azota koja se stavljaju na tržište, radi kontrole i mogućnosti praćenja amonijum-nitratnih đubriva visoke koncentracije azota na tržištu, dužan je da vodi evidenciju koja sadrži: naziv, sjedište proizvođača odnosno uvoznika i ime odgovornog lica u sjedištu u kojem se proizvode đubriva ili njihove osnovne komponente.

(2) Evidencija iz stava 1 ovog člana vodi se dok se amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota nalaze na tržištu, kao i pet godina nakon što proizvođač prestane da stavlja na tržište amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota.

(3) Način vođenja evidencije propisuje Ministarstvo.

Ispitivanje otpornosti na detonaciju

Član 9

(1) Prije stavljanja na tržište amonijum-nitratnih đubriva sa visokim sadržajem azota, proizvođač odnosno uvoznik mora da ima dokaz o izvršenom ispitivanju otpornosti na detonaciju.

(2) Uslove za amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota u pogledu karakteristika, graničnih vrijednosti, kao i metode za provjeru usklađenosti sa graničnim vrijednostima, otpornosti na detonacije, način skladištenja i rukovanja propisuje Ministarstvo.

Ograničenja i zabrane

Član 10

(1) Ako se naučnim i tehničkim saznanjima utvrdi da sredstvo za ishranu bilja predstavlja rizik za zdravlje ljudi, životinja, bilja i životnu sredinu, iako zadovoljava uslove propisane ovim zakonom, Uprava može naložiti jednu ili više mjera, a naročito:

- 1) privremeno ili trajno zabraniti proizvodnju i isporuku na tržište; ili
- 2) utvrditi posebne uslove za proizvodnju, isporuku na tržište i primjenu tog sredstva za ishranu bilja.

(2) Način donošenja i sprovođenja mjera iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine i organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja.

III. SUBJEKTI U OBLASTI SREDSTAVA ZA ISHRANU BILJA OBAVEZE EKONOMSKIH OPERATERA

Obaveze proizvođača

Član 11

(1) Radi stavljanja sredstava za ishranu bilja na tržište, proizvođač je dužan da:

- 1) obezbijedi da su dizajnirani i proizvedeni u skladu sa ovim zakonom i propisom iz člana 5 stav 4 ovog zakona;
- 2) izradi tehničku dokumentaciju i sprovede odgovarajući postupak ocjenjivanja usklađenosti u skladu sa ovim zakonom ili da obezbijedi da ovaj postupak sprovodi drugo lice i o tome vodi evidenciju, a kada je usklađenost dokazana, proizvođač je dužan sastaviti izjavu o usklađenosti i staviti propisanu oznaku;
- 3) čuva tehničku dokumentaciju i izjavu o usklađenosti proizvedenog sredstava za ishranu bilja pet godina nakon što je sredstvo za ishranu bilja, na koji se ti dokumenti odnose, stavljeno na tržište, a kopiju izjave o usklađenosti za zahtjev dužan je staviti na raspolaganje drugim ekonomskim operaterima;
- 4) obezbijedi i uspostavi procedure koje obezbjeđuju da sredstava za ishranu bilja iste proizvodne serije ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom, uzimajući u obzir i promjene u postupku proizvodnje ili promjene u usklađenim standardima, zajedničkim specifikacijama u skladu sa ovim zakonom ili drugim tehničkim specifikacijama na osnovu kojih se izjavljuje usklađenost ili preko kojih se usklađenost potvrđuje;

- 5) ako smatra osnovanim na osnovu prigovora uzimajući u obzir promjene karakteristika sredstava za ishranu bilja ili rizike koje predstavlja, izvrši ispitivanje uzoraka sredstava za ishranu bilja na tržištu, istraži prigovore i, po potrebi, vodi knjigu žalbi i evidenciju neusaglašenih i povučenih sa tržišta sredstava za ishranu bilja, a distributere da obavijestava o svakom praćenju;
- 6) obezbijedi da pakovanje sredstava za ishranu bilja koje stavlja na tržište ima naveden broj tipa, broj šarže (serije) ili druge elemente koji omogućavaju identifikaciju ili, ako se sredstvo za ishranu bilja isporučuju u rasutom stanju bez pakovanja ovi podaci se navode na pratećoj dokumentaciji priloženoj uz sredstvo za ishranu bilja;
- 7) na pakovanju ili, ako se sredstvo za ishranu bilja isporučuje u rasutom stanju bez pakovanja, na pratećoj dokumentaciji priloženoj uz sredstvo za ishranu bilja navede svoj naziv, registrovan trgovački naziv ili žig i poštansku adresu koja je jedinstvena tačka za kontaktiranje proizvođača, a podaci su na crnogorskom jeziku, jasni, razumljivi i čitljivi;
- 8) obezbijedi da uz sredstvo za ishranu bilja budu priloženi podaci u skladu sa članom 5 stav 1 tačka c i propisom iz člana 5 stav 4 ovog zakona i to:
 - a) ako se sredstvo za ishranu bilja isporučuje upakovano, podaci treba da se nalaze na oznaci/deklaraciji/etiketi koja je pričvršćena za pakovanje, a u slučaju nedostatka prostora za sve informacije (malo pakovanje), podaci se navode na posebnom dodatku koji prati to pakovanje, a dodatak se smatra sastavnim dijelom te oznake/deklaracije/etikete;
 - ili
 - b) ako se sredstvo za ishranu bilja isporučuje u rasutom stanju bez pakovanja, svi podaci navode se na dodatku koji je dostupan radi kontrole kada se sredstvo za ishranu bilja stavlja na tržište na crnogorskom jeziku, jasni, razumljivi i čitljivi.

(2) Ako proizvođač sumnja ili ima razloga da sumnja da sredstvo za ishranu bilja koje je stavio na tržište nije u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona, dužan je da:

- odmah preduzme sve potrebne korektivne mjere kako bi se sredstvo za ishranu bilja uskladilo;
- ili
- povuče ili opozove sa tržišta takvo sredstvo za ishranu bilja.

(3) Za sredstvo za ishranu bilja iz stava 2 ovog člana, koje je stavljeno na tržište, a koje predstavlja rizik za zdravlje ljudi, životinja ili bilja, za bezbjednost ili za životnu sredinu, proizvođač je dužan da odmah obavijesti upravu, navodeći detalje o svakoj nesuklađenosti i preduzetim korektivnim mjerama.

(4) Proizvođač je dužan da, na obrazložen zahtjev Uprave, dostavi sve informacije i dokumentaciju, u papirnoj odnosno elektronskoj formi, neophodnu za dokazivanje usaglašenosti sredstava za ishranu bilja sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega, na crnogorskom jeziku i dužan je da saraduje sa upravom, u svim mjerama preduzetim sa ciljem otklanjanja rizika koje predstavlja sredstvo za ishranu bilja stavljeno na tržište.

(5) Utvrđivanje zajedničkih specifikacija iz stava 1 tačka 4 ovog člana, u odnosu na zahtjeve iz člana 5 ovog zakona, propisuje Ministarstvo.

Obaveze ovlašćenog zastupnika

Član 12

(1) Proizvođač može na osnovu pisanog ovlašćenja imenovati ovlašćenog zastupnika (*authorised representative*).

(2) Dužnosti iz člana 11 stav 1 tač. 1 i 2 ovog zakona koje se odnose na dizajn i proizvodnju sredstava za ishranu bilja, kao i obaveza pripreme tehničke dokumentacije ne odnose se na ovlašćenog zastupnika.

(3) Proizvođač ovlašćenjem određuje obaveze koje obavlja ovlašćeni zastupnik, a naročito obavezu:

- 1) čuvanja tehničke dokumentacije i stavljanja na raspolaganje fitosanitarnoj inspekciji u periodu od 5 godina nakon što je sredstvo za ishranu bilja obuhvaćeno tom dokumentacijom stavljeno na tržište;
- 2) da na obrazložen zahtjev Uprave dostavi sve informacije i dokumentaciju potrebnu za dokazivanje usaglašenosti sredstva za ishranu bilja;

- 3) da na zahtjev Uprave saraduje u svim aktivnostima sa ciljem uklanjanja rizika povezanih sa sredstvima za ishranu bilja koja su predmet ovlašćenja.

Obaveze uvoznika

Član 13

- (1) Uvoznik je dužan da stavlja na tržište samo sredstva za ishranu bilja koja su usklađena sa ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona.
- (2) Prije stavljanja sredstava za ishranu bilja na tržište, uvoznik je dužan da obezbijedi da sredstvo za ishranu bilja sadrži informacije iz člana 5 stav 3 ovog zakona, a naročito da:
 - 1) obezbijedi da je proizvođač sproveo odgovarajući postupak ocenjivanja usaglašenosti;
 - 2) provjeri da li je proizvođač izradio tehničku dokumentaciju, da li je uz sredstvo za ishranu bilja priložena potrebna dokumentacija i da li je proizvođač ispunio zahtjeve iz člana 11 stav 1 tač. 6 i 7 ovog zakona.
- (3) Uvoznik ne smije stavlјati na tržište sredstvo za ishranu bilja:
 - 1) za koje sumnja ili ima razloga da sumnja da nije u skladu sa ovim zakonom, sve dok se ne sprovede usklađivanje; i
 - 2) ako sredstvo za ishranu bilja predstavlja rizik za zdravlje ljudi, životinja ili bilja, bezbednost ili životnu sredinu, uvoznik je dužan da o tome hitno obavijestiti proizvođača, Upravu i fitosanitarnu inspekciju.
- (4) Uvoznik je dužan da obezbijedi da sredstvo za ishranu bilja ispunjava uslove iz člana 5 stav 1 tačka c ovog zakona, kao i da:
 - 1) navede naziv, registrovan trgovački naziv ili registrovani žig i poštansku adresu za kontakt na pakovanju sredstava za ishranu bilja, a za sredstva za ishranu bilja koja se isporučuju u rasutom stanju ovi podaci se navode na dokumentu priloženom uz sredstvo za ishranu bilja, na crnogorskom jeziku;
 - 2) obezbijedi da uz sredstvo za ishranu bilja budu priloženi podaci u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisom kojim se uređuje opšte i posebno označavanje sredstava za ishranu bilja:
 - a) ako se sredstvo za ishranu bilja isporučuje upakovano, podaci treba se nalaze na etiketi (deklaraciji), koja je pričvršćena za pakovanje, a u slučaju nedostatka prostora za sve informacije na malom pakovanju, podaci se navode na posebnom dodatku koji se smatra sastavnim dijelom etikete (deklaracije); ili
 - b) ako se sredstvo za ishranu bilja isporučuje u rasutom stanju bez pakovanja, svi podaci navode se na dodatku koji je dostupan radi kontrole kada se sredstvo za ishranu bilja stavlja na tržište, na crnogorskom jeziku, jasni, razumljivi i čitljivi.
 - 3) obezbijedi uslove skladištenja ili transporta na način da se ne ugrožava usklađenost sa propisanim zahtjevima za sredstva za ishranu bilja u skladu sa članom 5 stav 1 tač. a i c ovog zakona, sve dok je sredstvo za ishranu bilja pod njegovom odgovornošću;
 - 4) ako smatra osnovanim na osnovu prigovora, a uzimajući u obzir promjene karakteristika sredstava za ishranu bilja ili rizike koje predstavlja, da izvrši ispitivanje uzoraka sredstava za ishranu bilja na tržištu, istraži žalbe i, po potrebi, vodi knjigu prigovora i evidenciju neusaglašenih i povučenih sa tržišta sredstava za ishranu bilja i obavijestava distributere o svakom praćenju;
 - 5) odmah preduzme sve potrebne korektivne mjere kako bi se sredstvo za ishranu bilja uskladilo ili, prema potrebi, povuklo sa tržišta ili opozvalo ako sumnja ili ima razloga da sumnja da sredstvo za ishranu bilja koje je stavio na tržište nije u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona;
 - 6) odmah obavijesti Upravu, navodeći detalje o svim nesuklađenostima i preduzetim korektivnim mjerama za sredstvo za ishranu bilja koje je stavlјeno na tržište, a koje predstavlja rizik za zdravlje ljudi, životinja ili bilja, za bezbjednost ili za životnu sredinu;

- 7) čuva tehničku dokumentaciju pet godina od stavljanja na tržište sredstva za ishranu bilja i stavi je na raspolaganje na zahtjev fitosanitarnoj inspekciji i/ili Upravi, a na zahtjev pravi kopiju EU deklaracije o usaglašenosti radi pristupačnosti drugim ekonomskim operaterima;
- 8) na obrazložen zahtjev Uprave dostavi sve informacije i dokumentaciju, u papirnoj i/ili elektronskoj formi koja je neophodna za dokazivanje usaglašenosti sredstava za ishranu bilja sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona, na crnogorskom jeziku i dužan je da saraduje sa Upravom, radi preduzimanja mjera za otklanjanje rizika koje predstavlja sredstvo za ishranu bilja stavljeno na tržište.

Obaveze distributera

Član 14

(1) Distributer je dužan da prilikom isporuke sredstava za ishranu bilja na tržište postupa u skladu sa zahtjevima propisanih ovim zakonom i propisima donijetim na osnovu ovog zakona.

(2) Prije isporuke na tržište sredstava za ishranu bilja, distributer je dužan da provjeri da li ga prati potrebna dokumentacija, uključujući i informacije iz člana 11 stav 1 tačka 8 podtačka a ili člana 13 stav 4 tačka 2 ovog zakona na crnogorskom jeziku, i da li su proizvođač i uvoznik ispunili zahtjeve iz člana 11 stav 1 tačka 6 i člana 13 stav 4 tačka 1 ovog zakona.

(3) Distributer ne smije isporučivati na tržište sredstvo za ishranu bilja za koje se sumnja ili ima razloga za sumnju da nije u skladu sa članom 5 stav 1 tačka a i c ovog zakona, sve dok se ne sprovede usklađivanje sredstva za ishranu bilja, a ako sredstvo za ishranu bilja predstavlja rizik za zdravlje ljudi, životinja ili bilja, bezbjednost ili životnu sredinu, distributer je dužan da o tome hitno obavijesti proizvođača, Upravu i fitosanitarnu inspekciju.

(4) Distributer je dužan da:

- 1) obezbijedi uslove skladištenja ili transporta na način koji ne ugrožavaju usklađenost sredstva za ishranu bilja sa zahtjevima propisanim ovim zakonom i posebnim propisima koji uređuju funkcionalne kategorije i opšte i posebno označavanje sredstava za ishranu bilja sve dok je sredstvo za ishranu bilja pod njegovom odgovornošću;
- 2) odmah preduzme sve potrebne korektivne mjere kako bi se sredstvo za ishranu bilja uskladilo ili, prema potrebi, povuklo sa tržišta ili opozvalo ako sumnja ili ima razloga da sumnja da sredstvo za ishranu bilja koje je isporučio na tržište nije u skladu sa ovim zakonom;
- 3) odmah obavijesti Upravu, navodeći detalje o nesuklađenosti i preduzetim korektivnim mjerama za sredstvo za ishranu bilja koje je isporučeno na tržište, a koje predstavlja rizik za zdravlje ljudi, životinja ili bilja, za bezbjednost ili za životnu sredinu;
- 4) na obrazložen zahtjev Uprave dostavi sve informacije i dokumentaciju, u papirnoj i/ili elektronskoj formi, neophodnu za dokazivanje usaglašenosti sredstava za ishranu bilja sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona, na crnogorskom jeziku i dužan je da saraduje sa Upravom, u svim mjerama preduzetim sa ciljem otklanjanja rizika koje predstavlja sredstvo za ishranu bilja isporučeno na tržište.

Slučajevi u kojima se obaveze proizvođača primjenjuju na uvoznike i distributere

Član 15

(1) Proizvođačem u smislu ovog zakona smatra se uvoznik ili distributer koji stavlja na tržište sredstvo za ishranu bilja pod svojim nazivom ili žigom ili modifikuje sredstvo za ishranu bilja koji je već stavljeno na tržište na način koji može uticati na usaglašenost propisanu ovim zakonom i propisima donijetih na osnovu ovog zakona.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, uvoznik ili distributer dužan je da ispuni uslove iz člana 11 ovog zakona.

Pakovanje i prepakivanje od strane uvoznika i distributera

Član 16

Izuzetno od člana 13 ovog zakona uvoznik ili distributer koji pakuje ili prepakuje sredstvo za ishranu bilja ne smatra se proizvođačem u skladu sa članom 11 ovog zakona, pod uslovom da ne utiče na usaglašenost sredstvo za ishranu bilja propisanu ovim zakonom i propisima donijetih na osnovu ovog zakona i ako:

- 1) obezbijedi da je na pakovanju nakon riječi „pakovao” ili „prepakovao” naveden naziv, registrovani trgovački naziv ili registrovani žig i poštanska adresa; i
- 2) čuva originalne informacije iz člana 11 stav 1 tačka 8 i člana 13 stav 4 tačka 2 ovog zakona i stavi je na raspolaganje na zahtjev fitosanitarnoj inspekciji, a tehnička dokumentacija se čuva pet godina od stavljanja na tržište sredstva za ishranu bilja.

Identifikacija ekonomskih operatera

Član 17

(1) Ekonomski operateri na zahtjev fitosanitarne inspekcije dostavljaju informacije o:

- 1) bilo kom drugom ekonomskom operateru koji ih je snabdijevao;
- 2) bilo kom drugom ekonomskom operateru kojeg su snabdijevali.

(1) Ekonomski operateri su dužni da informacije iz stava 1 ovog člana, čuvaju pet godina od stavljanja na tržište sredstva za ishranu bilja.

Notifikacija tijela ovlaštenih za obavljanje poslova ocjenjivanja usklađenosti

Član 18

(1) Ministarstvo notifikuje tijela ovlaštena za obavljanje poslova ocjenjivanja usklađenosti i prijavljivanje tijela za ocjenjivanje usaglašenosti i za praćenje prijavljenih tijela u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuju tehnički zahtjevi za proizvode i ocjenjivanje usaglašenosti.

(2) EU đubriva koja su u skladu sa zajedničkim specifikacijama ili njihovim dijelovima smatraće se usklađenim sa propisanim zahtjevima koji se odnose na razvrstavanje u odgovarajuće funkcionalne kategorije (tipove) đubriva, zahtjeve koji se odnose na kategoriju ili kategorije sastavnih materijala, zahtjeve i način označavanja đubriva i funkcionalnih kategorija (tipova) iz člana 5 stav 4 ovog zakona, obuhvaćenih tim zajedničkim specifikacijama ili njihovim dijelovima

(3) Ispitivanja radi provjere usklađenosti EU đubriva sa propisanim zahtjevima koji se odnose na razvrstavanje u odgovarajuće funkcionalne kategorije (tipove) đubriva, zahtjeve koji se odnose na kategoriju ili kategorije sastavnih materijala, zahtjeve i način označavanja đubriva i funkcionalnih kategorija (tipova) iz člana 5 stav 4 ovog zakona, koja su u skladu sa zajedničkim specifikacijama ili njihovim dijelovima, smatraće se pouzdanim i ponovljivim u onoj mjeri u kojoj su ispitivanja obuhvaćena tim zajedničkim specifikacijama ili njihovim dijelovima.

(4) Procedure za ocjenu usklađenosti propisuje Ministarstvo.

IV. PROIZVODNJA SREDSTAVA ZA ISHRANU BILJA

Registar proizvođača sredstava za ishranu bilja

Član 19

(1) Proizvođač sredstva za ishranu bilja iz čl. 11 i 15 ovog zakona je privredno društvo ili preduzetnik koji je upisan u Registar proizvođača sredstava za ishranu bilja (u daljem tekstu: Registar proizvođača).

(2) U Registar proizvođača može se upisati privredno društvo ili preduzetnik, ako:

- ispunjava uslove u pogledu kadra i opreme;
- posjeduje saglasnost o procjeni uticaja na životnu sredinu.

(3) Ispunjenost uslova za upis u Registar proizvođača utvrđuje Uprava.

(4) Registar proizvođača vodi Uprava.

(5) Po žalbi na rješenje o ispunjenosti uslova iz stava 3 ovog člana, kao i na druge pojedinačne upravne akte koje, u skladu sa ovim zakonom, donosi Uprava, odlučuje Ministarstvo.

(6) Podaci iz Registra proizvođača su javni.

(7) Proizvođač je dužan da izvrši kontrolu proizvodnje svake šarže sredstava za ishranu bilja, radi provjere karakteristika, prije stavljanja na tržište.

(8) O izvršenoj kontroli proizvodnje iz stava 7 ovog člana proizvođač vodi knjigu evidencije.

(9) Proizvođač je dužan da Upravi dostavlja informacije o proizvodnji sredstava za ishranu bilja svakih šest mjeseci.

(10) Bliži sadržaj i način vođenja knjige evidencije iz stava 8 ovog člana i način dostavljanja informacija iz stava 9 ovog člana, bliže uslove u pogledu kadra i opreme, kao i sadržaj i način vođenja Registra proizvođača iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Pakovanje ili prepakivanje

Član 20

(1) Proizvođač iz člana 15 ovog zakona je privredno društvo ili preduzetnik koji vrši pakovanje ili prepakivanje, kao i modifikacije kojima mijenja karakteristike sredstava za ishranu bilja.

(2) Uvoznik ili distributer iz člana 16 ovog zakona je privredno društvo ili preduzetnik koji vrši pakovanje ili prepakivanje kojima ne mijenja karakteristike sredstava za ishranu bilja.

(3) Lica iz stava 2 ovog člana pakovanje ili prepakivanje mogu vršiti uz samo uz saglasnost proizvođača sredstava za ishranu bilja.

V. KARAKTERISTIKE, OZNAČAVANJE I STAVLJANJE I ISPORUKA NA TRŽIŠTE SREDSTAVA ZA ISHRANU BILJA

Karakteristike sredstava za ishranu bilja

Član 21

(1) Sredstva za ishranu bilja su odgovarajućeg karakteristika ako imaju propisani sadržaj hraniva, kao i odgovarajuća hemijska, fizička, fiziološka i druga svojstva i koja ne sadrže i/ili ne prelaze propisane granične vrijednosti kontaminenata i patogena.

(2) Sredstva za ishranu bilja proizvode se od propisanih kategorija sirovina.

(3) Deklarisani sadržaj hranljivih materija, hemijske i fizičke osobine mogu odstupati od aktuelnih vrijednosti samo u skladu sa propisanim dozvoljenim odstupanjima.

(4) Zabranjena su odstupanja sadržaja hranljivih elemenata od propisanih minimalnih ili maksimalnih vrijednosti i sistematsko iskorišćavanje dozvoljenih propisanih odstupanja.

(5) Sredstva za ishranu bilja mogu biti stavljena na tržište ili isporučena na tržište, ako ispunjavaju uslove iz stava 1 ovog člana, ako su označena na propisani način i pravilnom upotrebom ne ugrožavaju zdravlje ljudi, životinja, bilja i životnu sredinu.

(6) Sredstva za ishranu bilja koja ispunjavaju uslove za tržište na području Evropske Unije su "EU sredstva za ishranu bilja" (*EU fertilising products*) i označavaju se oznakom "CE".

(7) Bliže karakteristike kvaliteta za određene funkcionalne kategorije sredstava za ishranu bilja, izvor sirovina, granične vrijednosti kontaminenata i patogena i dozvoljena odstupanja sadržaja hranljivih materija, te hemijska i fizička svojstva, propisuje Ministarstvo.

Označavanje

Član 22

(1) Sredstva za ishranu bilja moraju biti označena odnosno deklarirana/etiketirana.

(2) Označavanje sredstava za ishranu bilja iz stava 1 ovog člana vrši proizvođač ili uvoznik iz čl. 11 i 15 ovog zakona.

(3) Sredstva za ishranu bilja moraju odgovarati karakteristikama navedenim u oznakama odnosno deklaracijama/etiketama.

(4) Oznake odnosno deklaracije/etikete naročito sadrži sljedeće informacije:

- 1) naziv i sjedište proizvođača, odnosno uvoznika;
 - 2) trgovačko ime sredstva za ishranu bilja;
 - 3) oznaku "CE", za EU sredstva za ishranu bilja;
 - 4) naziv i funkcionalnu kategoriju (tip) sredstva za ishranu bilja;
 - 5) naziv glavnih upotrebljenih sirovina za proizvodnju;
 - 6) naziv, tip i deklarirani sadržaj hraniva;
 - 7) naziv i sadržaj drugih materija koje sredstvo za ishranu bilja sadrži;
 - 8) neto težinu, odnosno zapreminu sredstava za ishranu bilja;
 - 9) uputstvo o načinu rukovanja i skladištenja sredstava za ishranu bilja;
 - 10) uputstvo o uslovima za upotrebu sredstava za ishranu bilja.
- (5) Sredstva za ishranu bilja koja se stavljaju na tržište u originalnom pakovanju moraju na vidnom mjestu imati oznaku/deklaraciju/etiketu utisnutu na ambalaži ili neodvojivo pričvršćenu.
- (6) Ako je pakovanje zatvoreno plombom, na pakovanju mora biti unijet naziv i oznaka proizvođača koji je izvršio pakovanje.
- (7) Oznaka/deklaracija/etiketa mora pratiti sredstva za ishranu bilja koja se nalaze na tržištu u rasutom stanju (rinfuza).
- (8) Ambalaža, odnosno plomba moraju biti tako napravljeni da prilikom otvaranja na njoj nastanu vidljive, nepopravljive promjene.
- (9) Oznake odnosno deklaracije ili etikete moraju biti napisane jasno, čitljivo na crnogorskom jeziku i na način kojim se onemogućava njeno brisanje ili odstranjivanje.
- (10) Oznake odnosno deklaracije ili etikete moraju biti odvojene od bilo kojih drugih neobaveznih informacija na pakovanjima.
- (11) Sredstva za ishranu bilja mogu biti stavljena ili isporučena na tržište, ako je proizvođač obezbijedio uputstvo za upotrebu, skladištenje i opasnostima prilikom primjene i skladištenja.
- (12) Proizvođač, distributer sredstava za ishranu bilja na veliko i malo i uvoznik sredstava za ishranu bilja odgovoran je za štetu koja nastane zbog pogrešne, netačne ili nepotpune deklaracije.
- (13) Bliži sadržaj oznake odnosno deklaracije ili etikete, način označavanja i pakovanja sredstava za ishranu bilja za stavljanje i isporuku na tržištu propisuje Ministarstvo.

Ispitivanje sredstava za ishranu bilja

Član 23

- (1) Ispitivanje sredstava za ishranu bilja i sirovina za njihovu proizvodnju, radi utvrđivanja hemijskih i fizičkih osobina i bioloških vrijednosti, mogu obavljati akreditovane laboratorije, odnosno ovlašćene ustanove koje imaju akreditovanu laboratoriju.
- (2) Ispitivanje radi produženja roka upotrebe sredstava za ishranu bilja vrši akreditovana laboratorija.
- (3) Metode ispitivanja i uzorkovanje za utvrđivanje karakteristika sredstava za ishranu bilja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Registar sredstava za ishranu bilja

Član 24

- (1) Sredstva za ishranu bilja koja se proizvode ili uvoze u Crnu Goru, mogu se stavljati na tržište samo ako imaju odobrenje, odnosno rješenje o registraciji iz člana 29 ovog zakona i ako su upisana u Registar.
- (2) Upis u Registar vrši se na osnovu zahtjeva.
- (3) Uz zahtjev, proizvođač, odnosno uvoznik dostavlja oznaku/deklaraciju/etiketu i uputstvo za upotrebu sredstva za ishranu bilja na crnogorskom jeziku.
- (4) Ispunjenost uslova za upis u Registar utvrđuje rješenjem Uprava.
- (5) Registar vodi Uprava.
- (6) Podaci iz Registra su javni.

(7) Sredstva za ishranu bilja upisana u registar upisuju se na Listu sredstava za ishranu bilja koja se objavljuje u "Službenom listu Crne Gore".

(8) Bliže uslove za upis u Registar, sadržaj i način vođenja Registra, sadržaj zahtjeva i Liste sredstava za ishranu bilja propisuje Ministarstvo.

Sredstava za ishranu bilja koja se ne upisuju u Registar

Član 25

(1) U Registar se ne upisuju:

- 1) sredstva za ishranu bilja koja su namijenjena izvozu;
- 2) sredstva za ishranu bilja koja se proizvode prema zahtjevu inostranog kupca;
- 3) sredstva za ishranu bilja koja se koriste u naučno-istraživačke svrhe;
- 4) sredstva za ishranu bilja (probna proizvodnja ili ostatak od izvoza), koja se u određenoj količini i na određeno vrijeme stavljaju na tržište Crne Gore.

(2) Sredstva za ishranu bilja iz stava 1 tačka 4 ovog člana mogu se staviti na tržište na osnovu odobrenja Uprave.

(3) Za sredstva za ishranu bilja iz stava 1 tačka 4 ovog člana proizvođač, odnosno uvoznik dužan je da Upravi dostavi zahtjev sa potrebnom dokumentacijom za dobijanje odobrenja.

(4) Sredstva za ishranu bilja iz stava 1 tačka 4 ovog člana moraju ispunjavati uslove iz člana 21 st. 1 i 2 ovog zakona i moraju na ambalaži imati odštampanu (utisnutu) oznaku "Proizvedeno prema proizvođačkoj specifikaciji" i ispunjavati uslove navedene u proizvođačkoj specifikaciji.

(5) Sadržinu zahtjeva i potrebnu dokumentaciju iz stava 3 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Naučno-istraživačke svrhe

Član 26

(1) Ustanove koje su registrovane za obavljanje naučno-istraživačke djelatnosti mogu, radi naučnih istraživanja i ispitivanja novih sredstava za ishranu bilja, na osnovu odobrenja Uprave, uvoziti i upotrebljavati uzorke sredstava za ishranu bilja, koja ne ispunjavaju propisane uslove.

(2) Uz zahtjev za dobijanje odobrenja iz stava 1 ovog člana prilažu se podaci o:

- nazivu i sjedištu ustanove;
- vrsti i količini sredstava za ishranu bilja koja se namjeravaju upotrijebiti;
- svrhu istraživanja;
- području istraživanja;
- načinu i vremenu istraživanja;
- licenca.

(3) Odobrenje iz stava 1 ovog člana rješenjem izdaje Uprava.

(4) Evidenciju o izdatim odobrenjima iz stava 2 ovog člana vodi Uprava.

(5) Bliže uslove i sadržaj zahtjeva za izdavanje odobrenja iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Knjiga evidencije

Član 27

(1) Proizvođač, odnosno uvoznik sredstava za ishranu bilja dužan je da vodi knjigu evidencije o sredstavima za ishranu bilja koja je stavio i/ili isporučio na tržište.

(2) Proizvođač, odnosno uvoznik sredstava za ishranu bilja dužan je, do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu, dostaviti Upravi informacije o stavljanju i/ili isporučivanju na tržište sredstava za ishranu bilja.

(3) Knjiga evidencije iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

- 1) naziv i sjedište proizvođača, odnosno uvoznika sredstava za ishranu bilja;
- 2) broj rješenja o upisu u Registar proizvođača, odnosno uvoznika sredstava za ishranu bilja;
- 3) funkcionalnu kategoriju (tip) i količinu sredstava za ishranu bilja stavljenih na tržište;
- 4) način stavljanja na tržište (uvoz, izvoz, distribucija na veliko i malo, zalihe).

(4) Obrazac i način vođenja knjige evidencije iz stava 1 ovog člana, kao i način dostavljanja informacija iz stava 2 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Načela dobre poljoprivredne prakse i Komisija za sredstava za ishranu bilja

Član 28

(1) Sredstva za ishranu bilja koriste se u skladu sa načelima dobre poljoprivredne prakse, što podrazumijeva primjenu određene funkcionalne kategorije (tipa) sredstva za ishranu bilja u skladu sa: potrebama bilja, svojstvima zemljišta, klimatskim karakteristikama, uslovima sjetve i sadnje.

(2) Praćenje primjene sredstava za ishranu bilja, u skladu sa načelima održivog razvoja, i davanje stručnih mišljenja, učešće u registraciji sredstava za ishranu bilja i predloga u ovoj oblasti vrši Komisija za sredstava za ishranu bilja koju obrazuje Ministarstvo.

(3) Članovi komisije iz stava 2 ovog člana imenuju se iz redova naučnika i stručnjaka iz oblasti biljne proizvodnje, ishrane bilja, agrohemije, pedologije.

(4) Sredstva za ishranu bilja i sirovine kojima je istekao rok upotrebe moraju se evidentirati i neškodljivo ukloniti na propisan način.

(5) Neškodljivo uklanjanje sredstava za ishranu bilja i sirovina vrši se i u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita životne sredine.

(6) Smjernice za uklanjanje sredstava za ishranu bilja i sirovina donosi Uprava.

(7) Načela dobre poljoprivredne prakse, detaljna uputstva za primjenu sredstava za ishranu bilja u skladu sa stavom 1 ovog člana, programe akcija i mjera za ugrožene zone propisuje Ministarstvo.

Rješenje o registraciji za stavljanje u na tržište sredstava za ishranu bilja

Član 29

(1) Prije stavljanja na tržište sredstava za ishranu bilja u Crnoj Gori, proizvođač ili uvoznik je dužan da pribavi odobrenje odnosno rješenje o registraciji za stavljanje u na tržište sredstava za ishranu bilja od Uprave.

(2) Uz zahtjev za dobijanje odobrenja iz stava 1 ovog člana proizvođač ili uvoznik dostavlja informacije o:

- 1) proizvođaču ili uvozniku (naziv, sjedište, ime, adresa, PIB, šifra djelatnosti i druge kontakt informacije);
- 2) odgovornom licu (ime i prezime, adresa, JMB, i školska sprema i kontakt informacije);
- 3) o funkcionalnoj kategoriji (tipu) i nazivu sredstva za ishranu bilja koje se stavlja na tržište i dokumentaciju o:
 - a) registraciji sredstva za ishranu bilja od nadležnog organa države u kojoj je sredstvo proizvedeno;
 - b) karakteristikama sredstva za ishranu bilja po propisanoj metodologiji, od akreditovane laboratorije u skladu sa članom 22 ovog zakona;
- 4) oznaci, deklaraciji ili etiketi i uputstvu za upotrebu, čiji je sadržaj propisan i štampan na crnogorskom jeziku.

(3) Prilikom podnošenja zahtjeva za dobijanje odobrenja o registraciji za stavljanje na tržište sredstava za ishranu bilja plaća se naknada u visini stvarnih troškova izdavanja odobrenja i koju propisuje Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada).

Rok važenja rješenja o registraciji

Član 30

(1) Ispunjenost uslova iz člana 29 ovog zakona, utvrđuje Uprava i izdaje odobrenje odnosno rješenje o registraciji za stavljanje na tržište sredstva za ishranu bilja.

(2) Odobrenje iz stava 1 ovog člana se izdaje na period od 10 godina.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, u zavisnosti od karakteristika pojedinih sredstava za ishranu bilja, Uprava može odrediti kraći rok važenja odobrenja.

(4) Po isteku važenja odobrenja za stavljanje na tržište, sredstva za ishranu bilja podliježu ponovnom ispitivanju radi obnove odobrenja.

(5) Ako je za određeno sredstvo za ishranu bilja prestalo da važi odobrenje za stavljanje na tržište, a neutrošenim količinama nije istekao rok upotrebe označen na deklaraciji odnosno etiketi, te količine mogu se isporučiti na tržište još šest mjeseci od dana isteka odobrenja.

Registar distributera na veliko

Član 31

(1) Isporuku na tržište sredstava za ishranu bilja na veliko može obavljati distributer koji je privredno društvo ili preduzetnik, upisan u Registar distributera sredstava za ishranu bilja na veliko (u daljem tekstu: Registar distributera na veliko), ako:

- 1) ima u stalnom radnom odnosu zaposleno lice sa najmanje završenim IV stepenom srednje poljoprivredne škole ili sa srednjom školskom spremom hemijskog smjera, koje je odgovorno za poslove nabavke, isporučuje na tržište, smještaj i izdavanje sredstava za ishranu bilja;
- 2) ima skladište odgovarajućeg kapaciteta za smještaj sredstava za ishranu bilja, u vlasništvu ili zakupu;
- 3) ne mijenja sastav sredstava za ishranu bilja.

(2) Registar distributera na veliko vodi Uprava.

(3) Upis u Registar distributera na veliko se vrši na osnovu zahtjeva.

(4) Ispunjenost uslova za upis u Registar distributera na veliko utvrđuje Uprava.

(5) Podaci iz registra distributera na veliko su javni.

(6) Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da sredstva za ishranu bilja, koja su registrovana u Crnoj Gori, isporučuje isključivo licima upisanim u Registar distributera za ishranu bilja na malo (u daljem tekstu: Registar distributera na malo).

(7) Uslove koje moraju ispunjavati skladišta, kao i uslove skladištenja, čuvanja i rukovanja sredstvima za ishranu bilja u cilju očuvanja karakteristika, sadržaj, oblik i način vođenja Registra distributera na veliko i način podnošenja zahtjeva za upis u Registar distributera na veliko propisuje Ministarstvo.

Registar distributera na malo

Član 32

(1) Isporuku na tržište sredstava za ishranu bilja na malo može obavljati distributer koji je privredno društvo ili preduzetnik, upisan u Registar distributera na malo, ako:

- 1) ima u stalnom radnom odnosu zaposleno lice sa najmanje završenim IV stepenom srednje poljoprivredne škole ili sa srednjom školskom spremom hemijskog smjera, koje je odgovorno za poslove nabavke, smještaja i izdavanja sredstava za ishranu bilja;
- 2) na prodajnom mjestu ima posebno odvojen dio sa nadstrešnicom sa paletama ili prostoriju za smještaj velikih pakovanja sredstava za ishranu bilja (preko 5 kg, odnosno litara), koji obezbjeđuju održavanje karakteristika i pravilno i bezbjedno rukovanje;
- 3) na prodajnom mjestu ima posebno odvojen dio ili prostoriju za prodaju malih pakovanja sredstava za ishranu bilja (do 5 kg, odnosno litara).

(2) Isporuka na tržište malih pakovanja sredstava za ishranu bilja (supstrata, zemlje za cvijeće i drugih sredstava za ishranu ukrasnog bilja, pakovanja do 5 kg, odnosno litara), može da vrši privredno društvo, odnosno drugo pravno lice i preduzetnik u prodajnim objektima, odnosno cvjećarama i drugim objektima upisani u evidenciju kod Uprave i koje ima zaposleno odgovorno lice za nabavku, smještaj i izdavanje sredstava za ishranu bilja i ima završen IV nivo, (podnivo IV1) nacionalnog okvira kvalifikacije iz sektora poljoprivrede ili drugog sektora.

(3) Registar distributera na malo vodi Uprava.

(4) Upis u Registar distributera na malo vrši se na osnovu zahtjeva.

(5) Ispunjenost uslova za upis u Registar distributera na malo utvrđuje Uprava.

(6) Podaci iz registra distributera na malo su javni.

(7) Uslove koje moraju da ispunjavaju prodajna mjesta za isporuku sredstava za ishranu bilja na malo, uslove čuvanja i rukovanja sredstvima za ishranu bilja, sadržaj, način podnošenja zahtjeva za upis u Registar distributera na malo i oblik i način vođenja Registra distributera na malo propisuje Ministarstvo.

Isporuca sredstava za ishranu bilja u rasutom stanju

Član 33

Isporuca sredstava za ishranu bilja u rasutom stanju, osim amonijum nitrata sa visokom koncentracijom azota, može se vršiti samo između proizvođača ili uvoznika sredstva za ishranu bilja i primarnog poljoprivrednog proizvođača kao krajnjeg korisnika, uz odobrenje Uprave.

VI. UVOZ SREDSTAVA ZA ISHRANU BILJA

Registar uvoznika

Član 34

(1) Uvoz i stavljanje na tržište sredstava za ishranu bilja koja su registrovana u Crnoj Gori može obavljati uvoznik koji je privredno društvo ili preduzetnik, upisan u Registar uvoznika sredstava za ishranu bilja (u daljem tekstu: Registar uvoznika), ako:

- 1) ima u stalnom radnom odnosu zaposleno lice sa najmanje završenim IV stepenom srednje poljoprivredne škole ili sa srednjom školskom spremom hemijskog smjera, koje je odgovorno za poslove nabavke, stavljanje na tržište, smještaj i izdavanje sredstava za ishranu bilja;
- 2) ima carinsko skladište odgovarajućeg kapaciteta za smještaj sredstava za ishranu bilja, u vlasništvu ili zakupu;
- 3) ne mijenja sastav sredstava za ishranu bilja.

(2) Registar uvoznika vodi Uprava.

(3) Upis u Registar uvoznika se vrši na osnovu zahtjeva.

(4) Ispunjenost uslova za upis u Registar uvoznika utvrđuje Uprava.

(5) Podaci iz Registra uvoznika na veliko su javni.

(6) Lice iz stava 1 ovog člana dužno je da uvezena sredstva za ishranu bilja, koja su registrovana u Crnoj Gori, isporučuje isključivo licima upisanim u Registar distributera na veliko.

(7) Uslove koje moraju ispunjavati carinska skladišta, kao i uslove skladištenja, čuvanja i rukovanja sredstvima za ishranu bilja u cilju očuvanja karakteristika, sadržaj, oblik i način vođenja Registra uvoznika i način podnošenja zahtjeva za upis u Registar uvoznika propisuje Ministarstvo.

Prvo stavljanje na tržište

Član 35

Prije prvog stavljanja na tržište sredstava za ishranu bilja u Crnoj Gori, uvoznik, odnosno distributer je dužan da pribavi odobrenje odnosno rješenje o registraciji sredstva za ishranu bilja iz čl. 29 i 30 ovog zakona.

Uvoz sirovina za proizvodnju sredstava za ishranu bilja

Član 36

(1) Uvoz sirovina za proizvodnju sredstava za ishranu bilja može se vršiti samo za potrebe proizvodnje sredstava za ishranu bilja koja su upisana u Registar i za potrebe iz člana 25 stav 1 tačka 2 ovog zakona.

(2) Uvoz sirovina za proizvodnju sredstava za ishranu bilja vrši se samo za potrebe proizvođača upisani u Registar proizvođača.

Izuzetak od uzorkovanja

Član 37

Uzorkovanje i kontrolu karakteristika nije potrebno vršiti za sirovine: amonijak, sumpornu kiselinu, fosforu kiselinu i sirove fosfate.

Uvoz sredstava za ishranu bilja i sirovina

Član 38

(1) Uvoz sredstava za ishranu bilja i sirovina može se obavljati samo preko graničnih prelaza na kojima je uspostavljen carinski i fitosanitarni inspekcijski nadzor.

(2) Carinski postupak ne može otpočeti prije nego što se obavi fitosanitarni pregled, osim tranzitnog postupka i postupka carinskog skladištenja.

(3) Ako pošiljka sredstava za ishranu bilja ili sirovina (u daljem tekstu: pošiljka) pristigne na granični prelaz na kojem nije organizovana fitosanitarna inspekcija, organi carinske službe uputiće pošiljku na najbliži granični prelaz na kojem je organizovana fitosanitarna inspekcija.

(4) Listu graničnih prelaza iz stava 1 ovog člana određuje Ministarstvo.

Najava pošiljke

Član 39

(1) Uvoznici su dužni da Upravi - fitosanitarnom inspektor, u propisanom roku, podnesu prijavu o prispjeću pošiljke na granični prelaz na propisanom obrascu.

(2) Pošiljke po prispjeću na granični prelaz podliježu fitosanitarnom pregledu u cilju provjere karakteristika sredstava za ishranu bilja.

(3) Fitosanitarni pregled iz stava 2 ovog člana je provjera koja može da obuhvata:

1) pregled dokumentacije (*documentary check*) odnosno pregled prateće dokumentacije, uključujući i dokumenta komercijalne prirode, a koja u slučaju uvoza i premještanja prate pošiljku;

2) identifikacioni pregled (*identity check*) je vizuelni pregled kojim se verifikuje da li sadržaj i oznake pošiljke, uključujući i oznake, pečate i vrstu prevoznog sredstva, odgovaraju podacima navedenim u pratećoj dokumentaciji;

3) fizički pregled (*physical check*) je provjera sredstva za ishranu bilja, po potrebi uzimanjem uzoraka za analizu, kao i bilo koju drugu provjeru neophodnu radi verifikacije usaglašenosti sa ovim zakonom.

(4) Uvoznik ili carinski zastupnik dužan je da:

1) fitosanitarnom inspektor na propisanom obrascu najavi prispeće pošiljke i podnese zahtjev za pregled pošiljke;

2) omogući sve potrebne uslove za obavljanje fitosanitarnog pregleda;

3) sprovede sve naložene mjere od strane fitosanitarnog inspektora.

(5) Obrazac prijave iz stava 1 ovog člana i zahtjeva za pregled iz stava 4 tačka 1 ovog člana iz propisuje Ministarstvo.

(6) Visinu naknade za vršenje pregleda iz stava 3 ovog člana propisuje Vlada.

Fizički pregled pošiljke sredstva za ishranu bilja pri uvozu

Član 40

(1) U postupku fizičkog pregleda pošiljke sredstva za ishranu bilja pri uvozu fitosanitarni inspektor po potrebi uzima uzorak radi verifikacije usaglašenosti sa ovim zakonom, kao i kada postoji sumnja da pošiljka ne odgovara propisanim karakteristikama.

(2) Prilikom prispjeća pošiljke na granični prelaz fitosanitarni inspektor vrši samo pregled dokumentacije, i upućuje pošiljku u carinsko skladište, gdje se vrši identifikacioni i fizički pregled pošiljke i po potrebi uzorkovanje.

(3) Uzete uzorke, o trošku uvoznika, upućuje akreditovanoj laboratoriji radi provjere kategorije (tipa) sredstva za ishranu bilja i deklarisanog sadržaja hranljivih elemenata te kontaminantata i po potrebi patogena.

(4) Organi carinske službe ne mogu cariniti niti upućivati na carinjenje u druge carinarnice pošiljke dok se ne izvrši fitosanitarni pregled.

(5) U slučaju uzimanja uzoraka sredstava za ishranu bilja fitosanitarni inspektor uzorak dostavlja na laboratorijska ispitivanja laboratoriji radi provjere hemijskih i fizičkih osobina.

(6) Ako su rezultati pregleda i/ili laboratorijskih ispitivanja, u skladu sa propisanim uslovima fitosanitarni inspektor rješenjem odobrava uvoz pošiljke.

(7) Ako rezultati pregleda, odnosno laboratorijskih ispitivanja, nijesu u skladu sa propisanim uslovima fitosanitarni inspektor rješenjem zabranjuje uvoz pošiljke i naređuje njeno vraćanje ili drugu odgovarajuću mjeru.

(8) Način pregleda pošiljki pri uvozu, uzimanja uzoraka i metode uzorkovanja, veličinu uzorka iz st. 1, 2 i 3 ovog člana i bliži postupak iz člana 31 stav 1 ovog zakona propisuje Ministarstvo.

Baza podataka o sredstvima za ishranu bilja

Član 41

(1) Uprava ustanovljava bazu podataka o sredstvima za ishranu bilja radi ažuriranja podataka, analize, planiranja i praćenja efekata preduzetih mjera u skladu sa ovim zakonom.

(2) U bazu podataka unose se podaci o proizvodnji, distribuciji na veliko i malo, uvozu, tipovima đubriva i dr.

(3) Podaci iz baze podataka mogu se koristiti, na osnovu zahtjeva, u naučno-istraživačke svrhe i izradu studija na osnovu odobrenja Uprave.

(4) Radi praćenja proizvodnje, stavljanja i isporuke na tržište, uvoza, karakteristika i primjene sredstava za ishranu bilja, Uprava uspostavlja informacioni sistem.

(5) Bliži sadržaj baze podataka i način vođenja baze podataka i način uspostavljanja informacionog sistema, propisuje Ministarstvo.

Takse i naknade

Član 42

(1) Sredstva za sprovođenje monitoringa za ispitivanja sredstava za ishranu bilja obezbeđuju se iz Budžeta Crne Gore.

(2) Proizvođač, distributer, odnosno uvoznik, plaćaju administrativnu taksu za:

1) klasifikaciju sredstava za ishranu bilja u određenu vrstu i tip u postupku upisa sredstva za ishranu bilja u Registar, obnove upisa i promene podataka upisanih u Registar;

2) proveru ispunjenosti uslova za upis u Registre i promenu podataka upisanih u Registar distributera i uvoznika;

3) pregled i uzorkovanje uzoraka sredstava za ishranu bilja uzetih u postupku kontrole proizvodnje, uvoza, prometa i primene sredstava za ishranu bilja.

(3) Sredstva ostvarena od taksi iz stava 2 ovog člana prihod su Budžeta Crne Gore.

(4) Podnosilac zahteva plaća administrativnu taksu za izdavanje rešenja i to:

1) upis u registre, obnove upisa i promene podataka upisanih u registre u skladu sa ovim zakonom;

2) brisanje iz registara u skladu sa ovim zakonom;

3) stavljanje u promet sredstava za ishranu bilja u određenoj količini i na određeno vrijeme;

4) uvoz i korišćenje sredstva za ishranu bilja za potrebe oglada;

5) uvoz pošiljke.

(5) Sredstva iz stava 4 ovog člana podnosilac zahtjeva uplaćuje na odgovarajući račun za uplatu javnih prihoda Budžeta Crne Gore.

VII. NADZOR

Inspekcijiski nadzor

Član 43

Inspekcijiski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Uprava preko fitosanitarnih inspektora, u skladu sa posebnim zakonom koji uređuje nadzor nad tržištem i usaglašenost proizvoda.

Ovlašćenja fitosanitarnog inspektora

Član 44

(1) Fitosanitarni inspektor vrši inspekcijski nadzor, naročito u odnosu na:

- 1) ispunjenost uslova za upis u propisane registre;
- 2) vođenje propisanih evidencija;
- 3) ispunjenost uslova za proizvodnju, stavljanje na tržište, isporučivanje na tržište i upotrebu sredstava za ishranu bilja;
- 4) označavanje sredstava za ishranu bilja;
- 5) proizvodnju, stavljanje na tržište i isporučivanje na tržište sredstava za ishranu bilja i sirovina za njihovu proizvodnju.

Upravne mjere i radnje

Član 45

(1) Pored upravnih mjera i radnji propisanih zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, fitosanitarni inspektor, kada utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis, obavezan je da preduzima i sledeće upravne mjere i radnje:

- 1) zabrani proizvodnju sredstava za ishranu bilja, ako proizvođač nije upisan ili je brisan iz Registra proizvođača;
- 2) zabrani stavljanje na tržište i isporuku na tržištu sredstava za ishranu bilja koja se proizvode u Crnoj Gori ili se uvoze u Crnu Goru, ako nijesu upisana u Registar;
- 3) zabrani stavljanje na tržište i isporuku na tržištu sredstava za ishranu bilja iz člana 25 stav 1 tačka 4 bez odobrenja Uprave;
- 4) zabrani stavljanje na tržište i isporuku na tržištu sredstava za ishranu bilja, ako proizvođač ili uvoznik, prije (prvog) stavljanja na tržište, ne pribavi odobrenje rješenje Uprave;
- 5) zabrani upotrebu oznake "CE", ako sredstvo za ishranu bilja ne ispunjava propisane uslove za tu oznaku;
- 6) zabrani isporuku na tržištu sredstava za ishranu bilja, ako karakteristike ne odgovaraju deklaraciji;
- 7) zabrani privrednom društvu ili preduzetniku obavljanje djelatnosti, ako ne uskladi svoje poslovanje, odnosno ne otkloni nedostatke u pogledu uslova propisanih ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona;
- 8) zabrani uvoz i naredi vraćanje pošiljke pošiljaocu, ako rezultati ispitivanja nijesu u skladu sa propisanim i deklariranim sadržajem;
- 9) oduzme i uništi sredstva za ishranu bilja koja se proizvode, uvoze, stavljaju na tržište, isporučuju na tržištu i primjenjuju suprotno ovom zakonu.

Postupanje u slučaju utvrđene neusaglašenosti

Član 46

(1) Ako fitosanitarna inspekcija ima dovoljno razloga da sumnja da sredstvo za ishranu bilja predstavlja rizik za zdravlje ljudi, životinja, bilja i životnu sredinu, izvršiće provjeru ispunjava li sredstvo za ishranu bilja sve propisane zahtjeve u skladu sa ovim zakonom, a ekonomski operateri dužni su da saraduju sa fitosanitarnom inspekcijom.

(2) Ako fitosanitarna inspekcija tokom postupka iz stava 1 ovog člana utvrdi da sredstvo za ishranu bilja nije usklađeno sa odredbama ovog zakona, od relevantnog ekonomskog operatera će bez odlaganja narediti preduzimanje odgovarajućih korektivnih mjera, uz određivanje razumnog roku za otklanjanje nepravilnosti koji je srazmjern prirodni rizika, kako bi se sredstvo za ishranu bilja uskladio sa propisanim zahtjevima, povukao sa tržišta ili opozvalo.

(3) Ako fitosanitarna inspekcija sumnja da neusaglašenost nije ograničena samo na područje Crne Gore, o tome obavještava upravu koja vrši notifikaciju drugim državama i obavještava ih o rezultatima provjera i mjerama koje su zahtijevane od ekonomskih operatera.

(4) Ekonomski operater obezbjeđuje sprovođenje odgovarajućih korektivnih mjera za sredstvo za ishranu bilja koje je isporučio na tržište Crne Gore.

(5) Ako relevantni ekonomski operater ne preduzme naređene odgovarajuće korektivne mjere u roku iz stava 2 ovog člana, fitosanitarna inspekcija preduzima privremene mjere zabrane ili ograničenja isporuke na tržište sredstva za ishranu bilja u Crnoj Gori, odnosno povlačenje ili opoziv sredstva za ishranu bilja sa tržišta.

(6) Fitosanitarna inspekcija o mjerama bez odlaganja obavještava upravu radi notifikacije i obavještavanja drugih država.

(7) Informacije o neusaglašenosti i mjerama iz stava 5 ovog člana obuhvataju sve dostupne pojedinosti, naročito informacije nužne za identifikaciju neusklađenog sredstva za ishranu bilja, njegovo porijeklo, vrstu neusklađenosti i povezanog rizika, vrstu i trajanje preduzetih mjera, kao i argumente relevantnoga ekonomskog operatera.

(8) U informacijama iz stava 7 ovog člana fitosanitarna inspekcija naročito navodi razloge neusklađenost posljedica, a naročito da li:

- 1) sredstvo za ishranu bilja ne ispunjava propisane zahtjeve u skladu sa ovim zakonom;
- 2) su nedostaci u usklađenim normama;
- 3) su nedostaci u zajedničkim specifikacijama.

Usklađena sredstva za ishranu bilja koja predstavljaju rizik

Član 47

(1) Ako fitosanitarna inspekcija nakon procedure u skladu sa članom 46 st. 4 i 5 ovog zakona utvrdi da sredstvo za ishranu bilja, i ako je u skladu sa ovim zakonom, predstavlja rizik za zdravlje ljudi, životinja, bilja i životnu sredinu, od relevantnog ekonomskog operatera bez odlaganja zahtijeva da, u određenom razumnom roku i srazmjerno prirodni rizika, preduzme sve odgovarajuće mjere kako bi obezbijedilo da sredstvo za ishranu bilja nakon isporuke na tržište više ne predstavlja rizik, ili da povuče to sredstvo za ishranu bilja sa tržišta ili opozove.

(2) Ekonomski operater dužan je da obezbijedi odnosno da preduzme sve korektivne mjere za sredstvo za ishranu bilja koje je isporučio na tržište Crne Gore.

(3) Fitosanitarna inspekcija o tome odmah obavještava upravu koja notifikuje odnosno obavještava drugu državu, a obavještenje uključuje sve dostupne pojedinosti, a naročito informacije potrebne za identifikaciju sredstva za ishranu bilja, porijeklo i lanac snabdijevanja, vrstu rizika, kao i vrstu i trajanje preduzetih mjera.

Formalna neusklađenost

Član 48

(1) Fitosanitarna inspekcija će relevantnom ekonomskom operateru narediti otklanjanje formalne neusklađenost ako u pogledu sredstva za ishranu utvrdi da:

- 1) je oznaka stavljena suprotno odredbama posebnog propisa koji uređuje nadzor tržišta i ocjenu usaglašenost;
- 2) je identifikacioni broj prijavljenog tijela naveden suprotno odredbama ovog zakona;
- 3) izjava o usklađenosti nije sastavljena ili nije ispravna;
- 4) je tehnička dokumentacija nedostupna je ili nepotpuna;
- 5) informacije iz člana 11 stav 1 tačka 5 ili člana 13 stav 4 tačka 1 ovog zakona nedostaju, netačne su ili nepotpune;
- 6) nijesu ispunjeni drugi administrativni zahtjevi iz čl. 11 ili 13 ovog zakona.

(2) Ako se neusklađenost iz stava 1 ovog člana nastavi, fitosanitarna inspekcija naređuje sve odgovarajuće mjere ograničenja ili zabrane da to sredstvo za ishranu bilja ne bude ispučen na tržište ili ga opoziva ili povlači sa tržišta.

VIII. KAZNENE ODREDBE

Član 49

(1) Novčanom kaznom od 700 eura do 25.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) proizvede ili stavi na tržištesredstvo za ishranu bilja koje nije klasifikovano kao sredstvo za ishranu bilja određene kategorije (tipa) (član 5);

2) proizvodi sredstva za ishranu bilja, a ne ispunjava propisane uslove za njihovu proizvodnju (čl. 19 i 20);

3) stavi na tržište ili isporučuje na tržište sredstva za ishranu bilja koja ne ispunjavaju propisane uslove, nijesu označena na propisani način i pravilnom upotrebom ugrožavaju zdravlje ljudi, životinja, bilja i životne sredine (član 21 stav 2);

4) stavi na tržište ili isporučuje na tržište sredstva za ishranu bilja koja proizvodi ili uvozi u Crnu Goru, a prije stavljanja na tržište nijesu bila upisana u Registar ili su brisana iz Registra (član 24 stav 1);

5) uvozi i upotrebljava uzorke sredstava za ishranu bilja u cilju naučnih istraživanja i ispitivanja bez odobrenja Uprave (član 26 stav 1);

6) koristi sredstva za ishranu bilja suprotno načelima dobre poljoprivredne prakse (član 28 stav 1);

7) stavi na tržište sredstva za ishranu bilja za koja nije pribavljeno odobrenje Uprave prije stavljanja na tržište (član 29 stav 1 i član 35 stav 1);

8) obavlja isporuku na tržište, a ne ispunjava propisane uslove (čl. 30 i 31);

9) obavlja isporuku na tržište na veliko sredstava za ishranu bilja, a nije upisan u Registar distributera (član 31 stav 1);

10) obavlja isporuku na tržište na malo sredstava za ishranu bilja, a nije upisan u Registar distributera na malo (član 32 stav 1);

11) obavlja isporuku na tržište sredstava za ishranu bilja u rasutom stanju, osim amonijum nitratnih đubriva sa visokom koncentracijom azota, bez odobrenja Uprave (član 33);

12) uvozi sredstva za ishranu bilja, a ne ispunjava propisane uslove (član 34);

13) prije prvog stavljanja na tržište u Crnoj Gori uvoznik ne pribavi odobrenje za stavljanje na tržište sredstava za ishranu bilja od Uprave (član 35);

14) uvozi sirovine za proizvodnju sredstava za ishranu bilja koja nijesu upisana u registar i nijesu za potrebe iz člana 15 stav 1 tačka 2 (član 36 stav 1);

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 100 eura do 3.000 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 300 eura do 8.000 eura.

(4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, pored novčane kazne, privrednom društvu, odnosno drugom pravnom licu i preduzetniku, može se izreći i zaštitna mjera zabrane vršenja djelatnosti u trajanju od jednog do šest mjeseci.

Član 50

(1) Novčanom kaznom od 600 eura do 22.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) proizvođač amonijum-nitratnih đubriva visoke koncentracije azota ne vodi knjigu evidencije stavljanja na tržište ovih đubriva (član 8);

2) proizvođač amonijum-nitratnih đubriva sa visokim sadržajem azota, prije stavljanja na tržište, ne obezbijedi dokaz o izvršenom ispitivanju otpornosti na detonaciju (član 9 stav 1);

3) proizvođač ne izvrši kontrolu proizvodnje svake šarže sredstva za ishranu bilja radi provjere karakteristika, prije stavljanja na tržište, i ne vodi knjigu evidencije o kontroli te proizvodnje i Uprave ne dostavi informacije o proizvodnji sredstava za ishranu bilja svakih šest mjeseci (član 19 st. 7, 8 i 9);

4) sredstva za ishranu bilja nijesu deklarirana (etiketirana) na propisani način (član 22 stav 1);

5) deklaracija (etiketa) ne prati sredstva za ishranu bilja koja su isporučena na tržište u (rinfuzi) rasutom stanju (član 22 stav 7);

6) ambalaža, odnosno plomba nije tako napravljena da prilikom otvaranja na njoj nastanu vidljive, nepopravljive promjene (član 22 stav 6);

7) isporuči na tržište đubriva za koja proizvođač nije obezbijedio uputstvo za upotrebu, skladištenje i opasnostima prilikom primjene i skladištenja (član 22 stav 11);

- 8) sredstva za ishranu bilja iz člana 25 stav 1 tačka 4 stavi ili isporuči na tržište u ambalaži na kojoj nije odštampana (utisnuta) oznaka "Proizvedeno prema proizvođačkoj specifikaciji" i ne ispunjava uslove navedene u proizvođačkoj specifikaciji i bez odobrenja Uprave (član 25 st. 2 i 4);
- 9) ne dostavlja informacije iz člana 27 stav 2 ovog zakona;
- 10) uništava sredstva za ishranu bilja i sirovina suprotno propisima koji se odnose na zaštitu životne sredine (član 28 st. 5 i 6);
- 11) sredstva za ishranu bilja kojima je prestalo da važi odobrenje za stavljanje na tržište, a neutrošenim količinama nije istekao rok upotrebe označen na deklaraciji, isporučuje na tržište duže od šest mjeseci od dana isteka odobrenja (član 30 stav 5);
- 12) skladišti sredstva za ishranu bilja u skladištima koja ne ispunjavaju propisane uslove (član 31 stav 1, član 32 stav 1).

(2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 50 eura do 2.500 eura.

(3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 200 eura do 7.000 eura.

IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Podzakonski akt

Član 51

(1) Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Do donošenja podzakonskih akata na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o sredstvima za ishranu bilja ("Službeni list RCG", broj 48/07 i "Službeni list CG", br. 76/08, 30/17 i 43/18), ako nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Obavljanje djelatnosti od strane naučno-istraživačkih institucija ovlašćenih do supanja na snagu ovog zakona

Član 52

Naučno-istraživačke ustanove u oblasti sredstava za ishranu bilja koje su ovlašćene za ispitivanja sredstava za ishranu bilja do stupanja na snagu ovog zakona, obavljaće ispitivanja do 1. januara 2027. godine.

Usklađivanje poslovanja

Član 53

Ekonomski operateri koji se bave proizvodnjom, stavljanjem ili isporukom na tržište, kao i uvozom sredstava za ishranu bilja dužni su da usklade poslovanje sa ovim zakonom u roku od godinu dana od stupanja na snagu ovog zakona.

Upisivanje u registar sredstva registrovanih prema ranijem zakonu

Član 54

Sredstva za ishranu bilja koja su registrovana prema Zakonu o sredstvima za ishranu bilja ("Službeni list RCG", broj 48/07 i "Službeni list CG", br. 76/08, 30/17 i 43/18) upisaće se u Registar u skladu sa ovim zakonom.

Prestanak važenja

Član 55

Stupanjem na snagu ovoga zakona prestaju da važi Zakona o sredstvima za ishranu bilja ("Službeni list RCG", broj 48/07 i "Službeni list CG", br. 76/08, 30/17 i 43/18).

Stupanje na snagu

Član 56

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o sredstvima za zaštitu bilja sadržan je u odredbama člana 16 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Osnovni razlog za donošenje Zakona o sredstvima za ishranu bilja sadržan je u potrebi usklađivanja i preciziranja odredbi sa novim evropskim propisima nakon 2015. godine.

Dodatno, izvršene su izmjene i dopune na osnovu iskustava u samoj primjeni zakona.

Predloženim Zakonom, obezbijediće se doslednija primjena standarda EU u ovoj oblasti i preciznije se uređuje oblast sredstava za ishranu bilja.

III. USAGLAŠENOST SA PRAVNOM TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

U cilju dodatne harmonizacije legislative iz oblasti fitosanitarne politike sa legislativom Evropske Zajednice u oblasti sredstava za ishranu bilja, pristupilo se izradi novog zakona.

Potreba harmonizacije novog Zakona o sredstvima za ishranu bilja proizašla je iz potrebe dodatnog usklađivanja postojećeg Zakona o sredstvima za ishranu bilja sa novim EU propisima nakon 2015. godine i to sa Regulativom (EK) br. 2019/1009 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019. o utvrđivanju pravila o stavljanju proizvoda za ishranu bilja na raspolaganje na tržištu te o izmjenama uredbi (EZ) br. 1069/2009 i (EZ) br. 1107/2009 i stavljanju van snage Uredbe (EZ) br. 2003/2003 i drugim implementacionim i delegiranim aktima EU koji uređuju ovu oblast.

Tekst Zakona o sredstvima za ishranu bilja urađen je uz pomoć eksperta iz države članice EU (Slovenija). Napominjeno da ovaj zakon predstavlja jedan od zakona za ispunjavanje mjerila u cilju zatvaranja pregovora u Poglavlju 1 – Slobodan protok roba.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Predloženim zakonom nijesu se u principu mijenjala institucionalna rješenja, već su precizirane i detaljima dopunjene odredbe iz potrebe detaljnog usaglašavanja sa novim EU propisima nakon 2015. godine.

U poglavlju I. OSNOVNE ODREDBE, definisani su: predmet, primjena i značenja izraza.

U poglavlju II. FUNKCIONALNE KATEGORIJE SREDSTAVA ZA ISHRANU BILJA definisano je: stavljanje na tržište sredstava za ishranu bilja; uslovi za sredstva za ishranu bilja; funkcionalne kategorije; amonijum-nitratna đubriva visoke koncentracije azota; proizvođač odnosno uvoznik amonijum-nitratnih đubriva visoke koncentracije azota; ispitivanje otpornosti na detonaciju; ograničenja i zabrane.

U poglavlju III. SUBJEKTI U OBLASTI SREDSTAVA ZA ISHRANU BILJA - OBAVEZE EKONOMSKIH OPERATERA definisano je: obaveze proizvođača; obaveze ovlašćenog zastupnika; obaveze uvoznika; obaveze distributera; slučajevi u kojima se obaveze proizvođača primjenjuju na uvoznike i distributere; pakovanje i prepakivanje od strane uvoznika i distributera; identifikacija ekonomskih operatera; notifikacija tijela ovlašćenih za obavljanje poslova ocjenjivanja usklađenosti.

U poglavlju IV. PROIZVODNJA SREDSTAVA ZA ISHRANU BILJA definisani su: Registar proizvođača sredstava za ishranu bilja; Pakovanje ili prepakivanje.

U poglavlju V. KARAKTERISTIKE, OZNAČAVANJE I STAVLJANJE I ISPORUKA NA TRŽIŠTE SREDSTAVA ZA ISHRANU BILJA definisani su: karakteristike sredstava za ishranu bilja; označavanje; ispitivanje sredstava za ishranu bilja; registar sredstava za ishranu bilja; sredstava za ishranu bilja koja se ne upisuju u registar; naučno-istraživačke svrhe; knjiga evidencije; načela dobre poljoprivredne prakse i komisija za sredstava za ishranu bilja; rješenje o registraciji za stavljanje u na tržište sredstava za ishranu bilja; ispunjenost uslova; registar distributera na veliko; registar distributera na malo; isporuka sredstava za ishranu bilja u rasutom stanju.

U poglavlju VI. UVOZ SREDSTAVA ZA ISHRANU BILJA definisani su: registar uvoznika, prvo stavljanje na tržište, uvoz sirovina za proizvodnju sredstava za ishranu bilja, izuzetak za uzorkovanje, uvoz sredstava za ishranu bilja i sirovina, najava pošiljke, fizički pregled pošiljke sredstva za ishranu bilja pri uvozu, baza podataka o sredstvima za ishranu bilja, takse i naknade;

U poglavlju VII. INSPEKCIJSKI NADZOR definisan je nadzor, ovlašćenja fitosanitarnog inspektora, upravne mjere i radnje, postupanje u slučaju utvrđene neusaglašenosti, usklađena sredstva za ishranu bilja koja predstavljaju rizik, formalna neusklađenost

U Poglavlju VIII. KAZNENE ODREDBE definisane su kazne.

U Poglavlju IX. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE definisani su podzakonski akti i prelazne i završne odredbe.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbjeđivati dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

NAZIV PROPISA

Predlog zakona o sredstvima za ishranu bilja

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Predloženim aktom izvršiće se dodatno usaglašavanje važećeg zakona koje je sadržano u potrebi usklađivanja i preciziranja odredbi sa novim evropskim propisima nakon 2015. godine kao i radi otklanjanja uočenih nedostataka tokom godina implementacije. Takođe, ukazala se potreba jasnog definisanja određenog broja pojmova, odnosno izvršeno je usklađivanje definicija sa novousvojenom legislativom EU u oblasti sredstava za ishranu bilja. Novousvojena EU legislativa je unijela i određene „novine“ vezane stvaranje pravnog osnova za prenošenje pojedinih dijelova EU legislative. Usaglašavanje je vršeno sa Regulativom (EK) br. 2019/1009 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 5. juna 2019. o utvrđivanju pravila o stavljanju proizvoda za ishranu bilja na raspolaganje na tržištu te o izmjenama uredbi (EZ) br. 1069/2009 i (EZ) br. 1107/2009 i stavljanju van snage Uredbe (EZ) br. 2003/2003, a usvojena je nakon usvajanja Zakona o sredstvima za ishranu bilja.
- Bez postojanja ovog akta bila bi otežan odnosno skoro nemoguć promet sredstvima za ishranu bilja. Takođe, uvode se mjere koje doprinijeti smanjenju rizika i uticaja upotrebe sredstava za ishranu bilja.
- Bez postojanja ovog akta tržište Crne Gore ostalo bi neusaglašeno sa zahtjevima EU, u pogledu proizvodnje, prometa – uvoza i distribucije na veliko i malo sredstava za ishranu bilja, što sa sobom povlači i stagniranje u poljoprivrednoj proizvodnji.
- Bez postojanja ovog akta domaći proizvođači bilja su oštećeni jer ne bi mogli prilikom uzgoja bilja koristiti najnovija dostignuća u oblasti sredstava za ishranu bilja što se direktno odražava na prinose, kvalitet, a samim tim i na potražnju naših proizvoda na međunarodnom i domaćem tržištu.
- Nepostojanje ovog propisa dovelo bi do smanjivanja potencijala za izvoz, odnosno za razmjenu robe biljnog porijekla, a sa druge strane Crna Gora bi pokazala nezainteresovanost da uzme u obzir uticaj upotrebe sredstava za ishranu bilja na zdravstvene, socijalne i ekonomske prilike kao i na životnu sredinu uopšte.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.
- Pravilna upotreba đubriva je cilj koji će stalnim sprovođenjem mjera doprinijeti smanjenju rizika i uticaja upotrebe sredstava za ishranu bilja, a donošenjem i implementacijom mjera propisanih zakonom, Crna Gora će se pozicionirati u red država koje svojim odgovornim

odnosom planirano i ciljano doprinosi zaštiti zdravlja ljudi i zaštiti životne sredine. Stalnim sprovođenjem ovih mjera smanjuje se rizik od negativnih uticaja sredstava za ishranu bilja na zemljište, vodu i hranu, čime se direktno doprinosi očuvanju zdravlja stanovništva. Istovremeno, održivo upravljanje hranivima obezbjeđuje zaštitu prirodnih resursa i biodiverziteta, čime se jača ekološka stabilnost i dugoročna plodnost zemljišta.

- Crnogorska poljoprivreda i Evropska unija – Strategija razvoja proizvodnje hrane i ruralnih područja;

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Ne postoje druge opcije. Ova oblast je pravno regulisana u Crnoj Gori od 2007. godine i potreba za regulatornom opcijom je izražena osim kroz evidentne potrebe u smislu nacionalnog interesa i kroz postupak usaglašavanja sa Evropskom unijom.

- Ako bi se zadržala status quo opcija Crna Gora ne bi zatvorila pregovore u Poglavlju 1.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Postojanje ovog akta olakšaće promet i obezbjeđiće sigurniju upotrebu sredstava za ishranu bilja; imaće uticaj na zaštitu zdravlja ljudi i životnu sredinu kroz obezbjeđenje pravilne upotrebe ovih sredstava. Postojanje ovog akta omogućićiće domaćim proizvođačima bilja da koriste najnovija dostignuća u oblasti sredstava za ishranu bilja što se direktno odražava na prinose, kvalitet, a samim tim i na potražnju naših proizvoda na međunarodnom i domaćem tržištu.

- Ne postoji negativan uticaj.

- Nema troškova za građane i privredu.

- Propisom se ne utiče na stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju.

- Neće dovesti do stvaranja dodatnih administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- U članu 11 predloga definisane su obaveze proizvođača na jednom mjestu dok su u važećem zakonu propisane u više članova: 9, 10, 11, 12, 14, 17, 19, 23 i nijesu dodate nove obaveze.

- U članu 12 predloga definisane su obaveze ovlašćenog zastupnika na jednom mjestu dok su u važećem zakonu propisane za distributere u više članova: 21, 22, 24 i 25, i nijesu dodate nove obaveze.

- U članu 13 predloga definisane su obaveze uvoznika na jednom mjestu dok su u važećem zakonu propisane u više članova: 12, 14, 15, 17, 24, 25, 26, 28, 29, 30, 31 i 32, i nijesu dodate nove obaveze.

- Naknade i troškovi iz člana 42 su bili i u sada važećem zakonu i podzakonskom aktu kao i u Zakonu o administrativnim taksama i ne predviđaju nove troškove niti novo opterećenje za privredu i građane.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za

implementaciju propisa i u kom iznosu?

- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijeđena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno dodatno obezbjeđivanje finansijskih sredstava u budžetu Crne Gore na godišnjem nivou.
- Vidjeti prethodni odgovor.
- Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno dodatno obezbjeđivanje finansijskih sredstava u budžetu Crne Gore.
- Nije predviđeno donošenje novih podzakonskih akata iz kojih će proistići finansijske obaveze.
- Implementacijom propisa nije predviđeno novo ostvarivanje prihoda za budžet Crne Gore
- Vidjeti prethodni odgovor.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertna podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

- Eksternu ekspertnu podršku pružili su eksperti Slovenije kroz realizaciju TAIEX misija. Tokom ovih misija analiziran je postojeći Zakon o sredstvima za ishranu bilja, njegovi nedostaci kao i sistem odobravanja sredstava za ishranu bilja, stepen usklađenosti postojećih zahtjeva za odobravanje sredstava za ishranu bilja sa sistemom EU kao i sistem stavljanje na tržište sredstava za ishranu bilja.
- Tokom izrade predloga zakona vršene su ciljane konsultacije sa uvoznicima i distributerima sredstava za ishranu bilja sa teritorije Crne Gore.
- Učesnici konsultacija su bili saglasni sa predloženim rješenjima, uz napomenu da je potrebno primjeniti što jednostavniji sistem priznavanja registracije, naravno ne na uštrb sigurnosti i bezbjednosti upotrebe ovih sredstava.
- Za ovaj propis sprovedena je javna rasprava: Javna rasprava je trajala 20 dana od dana objavljivanja javnog poziva na internet stranici Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, www.mpsv.gov.me, počev od 07. 10. 2025. godine do 03. 11. 2025. godine.
- Link sa izvještajem sa javne rasprave: <https://www.gov.me/clanak/izvjestaj-o-sprovedenoj-javnoj-raspravi-o-nacrtu-zakona-o-sredstvima-za-ishranu-bilja>

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

- Nema prepreka za implementaciju propisa.
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, odnosno Uprava za bezbjednost hrane veterinu i fitosanitarne poslove, sektor za fitosanitarne poslove će sprovesti implementaciju propisa.

- Glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva:
 - o broj priznatih registracija sredstava za ishranu bilja,
 - o rezultati Programa monitoringa karakteristika sredstava za ishranu bilja,
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, odnosno Uprava za bezbjednost hrane veterinu i fitosanitarne poslove, Sektor za fitosanitarne poslove će biti zaduženi za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa.

Datum i mjesto:

Podgorica, 25. februar 2026. godine

Starješina
Vladimir Joković, ministar